

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΑΝΟΣ Ν. ΚΟΝΣΟΛΑΣ

Βουλευτής Ν. Δωδεκανήσου – Τομεάρχης Τουρισμού
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 25 Ιουνίου 2015

Jean Monnet European Centre of Excellence

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ JEAN MONNET

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ημερίδα:

**«Ανάπτυξη από τη Θάλασσα. Μια Ευρωπαϊκή Θαλάσσια Πολιτική για την
Ελλάδα»**

ΟΜΙΛΙΑ

«Νησιωτικότητα: Προκλήσεις και Ευκαιρίες»

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και Κύριοι,

Θέλω να ευχαριστήσω τους διοργανωτές για την τιμητική πρόσκληση αλλά και για την παρουσία σας σήμερα εδώ.

Η δική μου φιλοδοξία είναι να συμβάλλω στη διαμόρφωση μιας αντικειμενικής και ορθολογικής εικόνας για τις ιδιαιτερότητες της νησιωτικότητας, παράλληλα με την κατάθεση ρεαλιστικών προτάσεων με αναπτυξιακή στόχευση.

Καμία άλλη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να εκφράσει και να αποτυπώσει την έννοια της νησιωτικότητας, όσο η Ελλάδα.

Η μοναδικότητα αυτή προκύπτει από τον πολυνησιωτικό χαρακτήρα της χώρας μας, τη μεγαλύτερη ακτογραμμή που υπάρχει αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα ζητήματα που προκαλεί η γεωγραφική ασυνέχεια.

Δεν μπορώ να μην αναφερθώ στην επικαιρότητα και ιδιαίτερα στο θέμα που έχει ανακύψει με την απαίτηση κατάργησης των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, που ισχύουν για τα νησιά του Αιγαίου.

Σε πολλούς έχει δημιουργηθεί η αίσθηση και η εντύπωση ότι οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ, αποτελούν ένα προνόμιο, μια μοναδικότητα που πρέπει να εξαιρεθεί αφού συνιστά προνομιακή φορολογική αντιμετώπιση.

Η εντύπωση αυτή, όταν δεν είναι κατευθυνόμενη, είναι απόλυτα λανθασμένη.

Οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ, που ισχύουν για τα νησιά του Αιγαίου, αποτελούν ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Δεν χρειάζεται να υπενθυμίσω ότι σε άλλες νησιωτικές περιοχές της Ευρώπης ή σε περιοχές με τις ιδιαιτερότητες της γεωγραφικής ασυνέχειας υπάρχουν, είτε μικρότεροι φορολογικοί συντελεστές, είτε μηδενικοί φορολογικοί συντελεστές.

Μάλιστα, **το άρθρο 174 της Συνθήκης της Λισαβόνας**, παρέχει τη σχετική νομιμοποίηση για την υιοθέτηση ειδικού φορολογικού καθεστώτος.

Στην ουσία και στην πραγματικότητα, οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου συνιστούν ένα μέσο εξισορρόπησης των οικονομικών, γεωγραφικών και κοινωνικών ανισοτήτων, του υψηλού κόστους μεταφοράς προσώπων, αγαθών και υπηρεσιών από και προς τα νησιά.

Θέλω να καταγραφούν οι επισημάνσεις μου για τις συνέπειες από την κατάργηση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά του Αιγαίου.

Ποιες θα είναι αυτές:

- Η νησιωτική οικονομία θα δεχθεί τεράστια επιβάρυνση, θα μπει σε μια παρατεταμένη περίοδο ύφεσης.
- Η αύξηση του κόστους ζωής θα αγγίξει το 20%.
- Δεν θα επιτευχθεί ο δημοσιονομικός στόχος της είσπραξης 370 εκ. ευρώ, γιατί πολύ απλά η τοπική οικονομία και τα φορολογικά έσοδα θα συρρικνωθούν.
- Ο τουρισμός μας, μαζί με την αύξηση του ΦΠΑ σε διαμονή, εστίαση και μεταφορές, θα καταστεί μη ανταγωνιστικός.
- Ο κύκλος εργασιών και πωλήσεων θα συρρικνωθεί.
- Θα αυξηθεί η ανεργία και ιδιαίτερα στον τομέα του τουρισμού που η απασχόληση έχει εποχικό χαρακτήρα.

Είναι δεδομένο ότι ποτέ μέχρι σήμερα στην Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συμπεριελήφθησαν η μοναδικότητα αλλά και τα ιδιαίτερα προβλήματα της νησιωτικότητας.

Δεν υπήρξε νησιωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν μπορεί, όμως, κανείς από εμάς να μέμφεται την Ευρωπαϊκή Ένωση τη στιγμή που η ίδια η χώρα μας δεν έχει σχεδιάσει και εφαρμόσει ολοκληρωμένες πολιτικές για τη νησιωτικότητα.

Σε μια περίοδο με πιεστικές δημοσιονομικές ανάγκες, οφείλουμε να στοχεύουμε στο εφικτό και στο ρεαλιστικό.

Όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι δεν μπορούν να διατεθούν πόροι από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για να γίνουν μεγάλα έργα.

Το Κράτος, όμως, μπορεί να περιορίσει το διοικητικό κόστος και ταυτόχρονα να προσφέρει υπηρεσίες στους νησιώτες.

Με τη δημιουργία υποδομών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και εξυπηρέτησης των πολιτών στα νησιά, που πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν όλες τις συναλλαγές τους με το Κράτος και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα στον τόπο κατοικίας τους, χωρίς να χρειάζεται να μετακινηθούν.

Το όφελος θα έχει αντιστοίχιση τόσο στο δημοσιονομικό τομέα όσο και στον τομέα του εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης.

Από το 2012 έχω προτείνει την ανάπτυξη αυτών των υποδομών μέσα από τη δημιουργία one stop shop σε κάθε νησί.

Υπάρχουν, όμως, και μεταρρυθμίσεις, για τις οποίες μπήκαν τα θεμέλια και απομένει το στάδιο της πρακτικής εφαρμογής.

Μετά από πολλές προσπάθειες, πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις, θεσπίστηκε η **ρήτρα νησιωτικότητας** και έγινε **νόμος του Κράτους**.

Η ρήτρα νησιωτικότητας αφορά σε κάθε νόμο και απόφαση.

Για να μην αποτελεί, όμως, θεωρητικό σχήμα, χρειάζεται ένα κανονιστικό πλαίσιο για την οριζόντια εφαρμογή της σε όλες τις θεσμικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες, σε όλες τις αποφάσεις της διοίκησης.

Στην Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριελήφθησαν ειδικές διατάξεις για τις νησιωτικές περιοχές.

Δεν αρκεί όμως αυτό.

Ούτε αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην έννοια της νησιωτικότητας.

Ακόμα και στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, υπάρχει μια στρεβλή εικόνα στον τρόπο αντιμετώπισης των νησιωτικών περιοχών.

Για παράδειγμα, τα νησιά του Αιγαίου με βάση τα στατιστικά στοιχεία για το ΑΕΠ και την απασχόληση, έχουν ενταχθεί στο στόχο 2, κάτι που σημαίνει πολύ λιγότεροι πόροι για τα νησιά του Αιγαίου.

Τα στοιχεία αυτά, όμως, αναφέρονται πολύ μακρινό 2009, σε σχέση με ό, τι ακολούθησε από τότε.

Γιατί είναι σαφές ότι μέσα σε αυτή την πενταετία το ΑΕΠ στα νησιά μειώθηκε, ενώ πτωτική ήταν και η πορεία όλων των άλλων οικονομικών δεδομένων.

Συνεπώς, θα έπρεπε να είχαν διαφοροποιηθεί τα κριτήρια, κάτι που δεν έχει γίνει.

Εγώ αναφέρομαι στην ανάγκη διαμόρφωσης μιας συνεκτικής νησιωτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια του **στρατηγικού στόχου «Ευρώπη 2020»**, υπάρχει μια μεγάλη πρόκληση: **η Γαλάζια Ανάπτυξη**.

Ουσιαστικά, μιλάμε για μια στρατηγική στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης στο θαλάσσιο χώρο και στο παράκτιο μέτωπο.

Είναι ευκαιρία και πρόκληση για το νησιωτικό χώρο, η γαλάζια οικονομία.

Σταδιακά διαμορφώνονται τα θεσμικά πλαίσια για την ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας, πριν από δέκα ημέρες υπερψηφίστηκε η σχετική έκθεση στην αρμόδια επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Με την παροχή των κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων, αποτελεί, όντως, πρόκληση και ευκαιρία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των νησιών μας.

Θεωρώ ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι τομείς, που παρουσιάζουν ευοίωνες προοπτικές για την ανάπτυξη μορφών της γαλάζιας οικονομίας.

Θεωρώ ότι κομβικό ρόλο, καλείται να διαδραματίσει ένας, κυρίως τομέας.

Ποιος είναι αυτός;

Ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός

Είναι σαφές ότι ένα από τα προαπαιτούμενα είναι ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός και η Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών, προκειμένου να υπηρετηθούν οι στόχοι της βιωσιμότητας και της αειφορίας στην ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού.

Η ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού στο νησιωτικό χώρο συνδέεται με τη χρηματοδότηση έργων και νέων υποδομών στον τομέα των μεταφορών.

Αναφέρομαι στη δημιουργία και αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, σε λιμάνια που θα πληρούν τις προϋποθέσεις, θα προσφέρουν υπηρεσίες και θα είναι ανταγωνιστικά και ελκυστικά για την κρουαζιέρα.

Αναφέρομαι στον παράγοντα που λέγεται συνδυασμένες μεταφορές και συνδέεται με τη δημιουργία και λειτουργία home ports για την κρουαζιέρα.

Αναφέρομαι στη δημιουργία ενός δικτύου μαρίνων στα νησιά του Αιγαίου.

Αναφέρομαι σε ένα νέο πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης στο παράκτιο μέτωπο, που θα επενδύει στην ποιότητα και στην καινοτομία και θα ανθίσταται στις πιέσεις που δέχεται το περιβάλλον στις παράκτιες περιοχές.

Είναι σαφές ότι μέσα από την ανάπτυξη του θαλάσσιου και του παράκτιου τουρισμού, αναπτύσσονται, παράλληλα, μια σειρά υποτομέων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Θα αναφερθώ χαρακτηριστικά στον **καταδυτικό τουρισμό**, στον **αθλητικό τουρισμό** και στον **πολιτιστικό τουρισμό**.

Και για τις τρεις αυτές περιπτώσεις στα νησιά μας υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη τους.

Ήδη για τον καταδυτικό τουρισμό υπάρχει ένα νέο και σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο, ενώ το πολιτιστικό μας κεφάλαιο είναι ανεξάντλητο όσο και αναξιοποίητο.

Με την γαλάζια οικονομία και την παράκτια ανάπτυξη συνδέεται ο πρωτογενής τομέας και ιδιαίτερα η αλιεία.

Στα νησιά μας, η αλιευτική δραστηριότητα πρέπει να αποκτήσει βιωσιμότητα και προοπτική.

Να εξαλειφθεί η παράνομη αλιεία και να εγκαταλειφθούν πρακτικές υπεραλίευσης.

Μέσα από την έρευνα και την καινοτομία μπορεί να αναπτυχθούν νέες τεχνικές και κυρίως να υπάρξει εμπλουτισμός και βιώσιμη διαχείριση των αλιευτικών αποθεμάτων, αναγκαία συνθήκη για την αύξηση της απασχόλησης αλλά και των προοπτικών στο αλιευτικό επάγγελμα.

Σε αυτό το πλαίσιο, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει το μελλοντικό Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, αλλά και τα χρηματοδοτικά εργαλεία που θα δημιουργήσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για τη στήριξη του συγκεκριμένου τομέα.

Υπάρχουν, όμως, και άλλες δυνατότητες χρηματοδότησης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στο θαλάσσιο τουρισμό.

Αναφέρομαι στο πρόγραμμα COSME για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον τουρισμό.

Στο ερευνητικό πρόγραμμα Ορίζοντας 2020, που χρηματοδοτεί την καινοτόμο έρευνα και την κάλυψη επιχειρηματικού κινδύνου για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Με την παράκτια ανάπτυξη συνδέεται και η προώθηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας, όπως η αιολική, η ηλιακή και η υδροηλεκτρική.

Είναι ένας τομέας που μπορεί να δημιουργήσει μόνιμες θέσεις απασχόλησης στις παράκτιες περιοχές και στο νησιωτικό χώρο.

Κυρίες και Κύριοι,

Όλα όσα ανέφερα συνιστούν ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, μια μεγάλη πρόκληση και ευκαιρία για τη θαλάσσια και παράκτια ανάπτυξη, και κατ' επέκταση για τον τουρισμό στα νησιά μας.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να αξιοποιήσουμε αυτή την ευκαιρία είναι να διαμορφώσουμε, ως χώρα, τις επιμέρους στρατηγικές για την θαλάσσια και παράκτια τουριστική και οικονομική ανάπτυξη.

Αυτό δεν είναι υπόθεση της κυβέρνησης.

Δεν είναι υπόθεση ενός κόμματος.

Είναι υπόθεση όλων μας, είναι μια συλλογική ευθύνη και διαδικασία που πρέπει να την θέσουμε σε εφαρμογή, σε συνεργασία με την αυτοδιοίκηση, τις νησιωτικές περιφέρειες και τους φορείς του τουρισμού και της επιχειρηματικότητας.

Ευχαριστώ.